

KORT OM...

Utvecklingssamarbete inom energiområdet

Det svenska energisamarbetet är inriktat på att förbättra energisituationen för den stora delen av världens befolkning som idag inte har tillgång till säker och effektiv energi. Samarbetet skall även bidra till utvecklingen av välfungerande och uthålliga energisystem.

Verksamhetsområden

En viktig strävan i samarbetet är att främja utvecklingen av en välfungerande och ekonomiskt uthållig energisektor och miljömässigt sunda energisystem. Varje insats skall ses ur ett helhetsperspektiv och sättas in i landets totala och långsiktiga energiförsörjning. Samarbetet ska vara katalytiskt och bedömas utifrån möjligheterna att spela en roll för att styra mot miljömässiga lösningar. Följande områden är prioriterade:

- Utveckling av regelverk
- Kompetens- och organisationsutveckling
- Energieffektivisering
- Nya uthålliga energikällor
- Direkt målgruppsinriktade insatser

Stödet inriktar sig i första hand till sådana områden där svenska institutioners och företags kunskaper kan tillgodose ländernas behov. Sådana områden är till exempel företagsutveckling i form av systemsamarbete med svenska kraftföretag, utveckling av vattenkraft, samkörning av elnät, landsbygdselektrifiering, energieffektivisering och olika typer av miljöfrågor.

Reformering och institutionsutveckling

Sida stödjer reformarbete och uppbyggnad av kapacitet och kompetens inom energisektorn i ett flertal länder. Viktiga inslag är utformning av energipolitik samt etablering och utveckling av myndigheter och organisationer. I bland annat Tanzania har Sida stött framtagandet av en ny energipolicy och hjälper nu till att genomföra de sektorreformer som beslutats. I Zambia stödjer Sida bland annat uppbyggnaden av en energiregleringsmyndighet och i Uganda etableringen av en myndighet för landsbygdselektrifiering. Sida deltar också aktivt i det multilaterala arbetet genom Världsbankens energiprogram ESMAP.

Eldistribution på landsbygden

Mycket få människor som bor på landsbygden i utvecklingsländer har tillgång till elektricitet. Detta är en hämsko för ekonomisk och social utveckling. En viktig faktor för att här skapa förutsättningar för en förändring är reformering av sektorn, men i fattiga länder behövs också stöd till investeringar. Sida stödjer därför landsbygdselektrifieringsinsatser i ett

flertal länder, till exempel Tanzania, Moçambique, Uganda, Vietnam, Sri Lanka och Nepal. I vissa fall finansieras hela investeringen i form av gåvobistånd, i andra fall ges så kallade mjuka lån.

Kraftgenerering

När tillgång till elektrisk kraft utgör en flaskhals för utbyggnad av eldistribution kan Sida stödja studier, planering och vissa investeringar i kraftproduktion. För närvarande finansierar Sida tillsammans med Norad en nationell vattenkraftplan i Vietnam för att ge underlag till en miljömässigt och socialt acceptabel utbyggnad av vattenkraften. Sida stödjer också, tillsammans med ett antal andra finansierare, det globala programmet World Commission on Dams och dess uppföljning Dams and Development, placerad inom UNEP. Kommissionens arbete gick i huvudsak ut på att klarlägga under vilka förutsättningar det är miljömässigt, socialt och ekonomiskt försvarbart att bygga dammar, det må vara för vattenkraft, konstbevattning eller annat ändamål. Sida har, i likhet med ett stort antal andra länder, organisationer och utvecklingsbanker, i allt väsentligt gjort kommissionens rekommendationer till sina.

Fjärrvärme

I Östeuropa finns ett stort behov av att förbättra och effektivisera fjärrvärmesystemen. Också här är policyutveckling och reformer den viktigaste delen. Sida stöder utveckling av fjärr-

värmebolag och fjärrvärmesystem i Kosovo, Serbien, Bosnien-Hercegovina och Ryssland.

Internationella utbildningsprogram

Sida erbjuder sina samarbetsländer utbildning genom Internationella Utbildningsprogrammet. Nämare ett tiotal kurser berör energisektorn i någon aspekt. Utbildningsprogrammen handläggs av enheten för Internationella Kurser.

Energiforskning

Genom SAREC, Sidas avdelning för forskningsstöd, ger Sida bidrag till ett antal forskningsprogram inom energiområdet i Asien och Afrika.

Tvärfrågor

Frågor om jämställdhet, miljö och bekämpning av hiv/aids ingår obligatoriskt i alla Sidas program. Socioekonomiska analyser liksom miljökonsekvensbedömningar med syfte att

undanröja eller mildra eventuella negativa effekter genomförs alltid innan ett investeringsprojekt får starta. Byggverksamhet med många människor arbetandes långt från hemmet medför ökad exponering och risk för spridning av hiv/aids och andra sexuellt överförda sjukdomar. Sida och dess samarbetspartners samarbetar med enskilda organisationer för att genom information och kampanjverksamhet sprida kunskap till individer och samhällen som berörs av projekten.

Dessutom förekommer ett antal insatser med specifik inriktning:

Jämställdhet (gender): Sida stödjer ENERGIA Network, ett nätverk för kvinnor om energifrågor.

Miljö: Av specifika miljöinsatser kan nämnas stödet till WCD (World Commission on Dams) och dess uppföljning, samt ett långsiktigt samarbete med Stockholm Environment Institute.

Biståndsformer

Samarbetet sker i olika former. Till ett tiotal av de fattigaste länderna utgår långsiktigt stöd med gåvomedel.

I vissa fall ges så kallade obundna krediter på mycket förmånliga villkor. Kreditfinansiering av kontrakt som svenska företag vunnit i internationell anbudstävlan (bundna så kallade u-krediter) är en annan viktig finansieringsform för till exempel investeringar i kraftgenerering, transmission och distribution. Konsultinsatser genom svenska konsulter finansieras genom Kontraktsfinansierat Samarbete (KTS) inom bland annat energiområdet.

Utvecklingssamarbetet inom energiområdet handläggs inom Sida huvudsakligen av Avdelningen för infrastruktur och ekonomiskt samarbete, INEC, Enheten för infrastruktur och finansiering.

För vidare information kontakta Anne-Charlotte Malm, tel 08-698 50 00 eller via e-post anne-charlotte.malm@sida.se

Att halvera fattigdomen i världen till år 2015 är vår tids största utmaning. Det kräver samarbete och uthållighet. Samarbetsländerna ansvarar för sin utveckling. Sida förmedlar resurser och utvecklar kunskap och kompetens. Det gör världen rikare.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besök: Sveavägen 20
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-698 56 15